

Бекітемін:

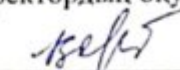
Е.С.Бозгүлов мектеп-лицей директоры

« 14 » қараша 2023 жыл

Бекітемін:

Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары

 Г.Б.Қаракүл

« 14 » қараша 2023 жыл

ЕБҚ бар тәрбиеленуші үшін 2023-2024 оқу жылының бірінші жарты жылдығы

бойынша жасалған бейімделген (қысқартылған) бағдарлама

0 «В» сынып тәрбиеленушісі Мырзалы Айман

Бағдарламаны құрастырушы мұғалім Кенжебаева Мейірім

Арнайы педагог: Динашов Берік

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

1- параграф. «Таным» білім беру саласы

«Таным» білім беру саласының базалық мазмұны арнайы түзеу оқу қызметінде жүзеге асырылады – көру арқылы қабылдау (көрмейтін балалармен – сипап-сезу және ұсақ моторика), кеңістікте бағдарлай білу.

Мақсаты: танымдық іс-әрекеттің сенсорлы, перцептивті, психикалық және моторлы компоненттерін дамыту бірлігін қамтамасыз ету; балалардың туындайтын танымдық қажеттіліктерді өз бетімен шешу үшін жағдай жасау.

2 - тарау. Көру арқылы қабылдау

Мақсаты ретінде балалардың көру мүмкіндіктерін өмір сүру әрекетінде барынша пайдалануға мүмкіндік беретін біліктер мен дағдыларды қалыптастыру болып табылады.

Міндеттері:

- 1) көру әрекетінің бағдарлаушы-ізденістік, ақпараттық-танымдық, реттеуші және бақылаушы функцияларын дамыту;
- 2) көру ақпаратының негізінде қоршаған әлемнің объектілерімен зерттеу әрекетінің жүйесін дамыту;
- 3) танымдық және практикалық іс-әрекетте көру арқылы қабылдаудың меңгерген тәсілдерін қолдану білігін жетілдіру.

«Көру арқылы қабылдау» коррекциялық сабақтарының мазмұны бөлікшелерден тұратын оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған және күтілетін нәтижелер түріндегі коррекциялық оқытудың мақсаттарын қамтиды.

Әрбір бөлікшенің ішінде бірізді ұйымдастырылған коррекциялық оқыту мақсаттары, педагогтарға өз жұмысын жоспарлауға, балалардың жетістіктерін бағалауға және коррекциялық әсер студия тиімділігін бағалауға мүмкіндік береді.

Оқу бағдарламасының мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) сенсорлы эталондар;
- 2) заттық ұғымдар;
- 3) сюжеттік бейнелер;
- 4) кеңістікті қабылдау;

- 5) көру-моторлы координациялар;
- 6) адам өміріндегі көру.

«Сенсорлы эталондар» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) пішін;
- 2) көлем;
- 3) түс.

«Заттық ұғымдар» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) заттар;
- 2) заттық бейнелер.

«Сюжеттік бейнелер» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сюжеттік картина;
- 2) сюжеттік картиналар сериясы.

«Кеңістікті қабылдау» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) заттар арасындағы кеңістіктік қатынастар;
- 2) кеңістіктің тереңдігі.

«Көру-моторлы координациялар» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сызықтарды қадағалау;
- 2) графикалық іс-әрекет.

«Адам өміріндегі көру» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көруді сақтау;
- 2) коррекция құралдарын құту.

Оқыту мақсаттарының жүйесі. «Сенсорлы эталондар» бөлімі келесі күтілетін нәтижелерді қарастырады:

- 1) пішін: геометриялық фигуралар мен денелерді ажыратады және атайды, оларды көпшіліктен бөліп алады; белгілерді бұрмалау жағдайында геометриялық фигураларды таниды; күрделі геометриялық фигураларды талдай және қайта жаңғырта біледі;

- 2) көлем: көлемі бойынша заттарды салыстыру тәсілдерін біледі және қолдана алады; көлемі бойынша салыстыру, бөлу, жүйелеу барысында шатын және үлкен кеңістіктің объектілерінің тәуелділігін орната біледі;

- 3) түс: түстерді, олардың renkтерін біледі; қоршаған кеңістіктегі қозғалмайтын және қозғалатын заттардың түсін анықтайды; белгілі түстер бірізділігіндегі түстер қатарын жүйелей алады; негізгі түстерді араластыру арқылы құрамдас түстерді қалай алуды біледі; жұмсақ және суық түстер туралы түсініктері бар.

Бағдарлама бөлімшелері	Күтілетін нәтиже	Жетістіктер	Уақыты
1.1 Пішін	0.1.1.1 шеңбер, сопақша, шаршы, тік төртбұрыш, үшбұрыш геометриялық фигураларды және шар, куб, цилиндр көлемді денелерді ажырату және атау	+	13-14.11.23 м
	0.1.1.2		
	0.1.1.3 көпшіліктен әртүрлі кеңістіктік қалыптағы әртүрлі түстегі, көлемдегі геометриялық фигуралар мен денелерді окшаулау	+	27.11-1.12.
1.2 Көлем	0.1.2.1 әртүрлі тәсілдермен ұзындығы, биіктігі, ені, тығыздығы бойынша заттарды салыстыру	+	4.12-8.12
	0.1.2.2 заттарға дейін арақашықтықты бірте-бірте арттырумен, көлемнің берілген параметрі бойынша үлкен кеңістіктің біртекті және әртекті объектілерін салыстыру	+	11-15.12
	0.1.2.3 қозғалатын объектілердің көлемін салыстыру	+	18-22.12
	0.1.2.4 көпшілік бірдей және әртүрлі орналасқан заттардың көлемінің берілген параметрі бойынша заттарды окшаулау	-	25-29.12
	0.1.2.5 заттардың көлемінің артуы және азаюы ретімен қатар құру	-	1-5.01.24 ж
1.3 Түс	0.1.3.1 спектрдің түстерін ажырату және атау, қоңыр, сұр, кара, ақ түстерді, түстер реңкін ажырату және атау	+	8-12.01
	0.1.3.2 қашықтықта орналасқан заттардың түсін ажырату	+	15-19.01
	0.1.3.3 қозғалатын объектілердің түсін ажырату	+	22-26.01
	0.1.3.4 бірнеше реңктерден түстер реңкін окшаулау	+	29.01-2.02
	0.1.3.5 кемпірқосақтың түстерінің бірізділігін білу	-	12.02-16.02
	0.1.3.6 бір тондағы түстің артушы және азаюшы қанықтығы, үлгі, нұсқау бойынша түстер қатарын құру	+	19-23.02
	0.1.3.8 спектрдің жұмсақ және суық түстерін білу	-	26.02-1.03

«Заттык ұтымдар» бөлімі келесі күтілетін нәтижелерді қарастырады:

- 1) заттар: заттарды тәртіпке жоспар-алгоритмді өз бетімен ұстанды; заттарды сипаттайды және оларды сипаттамасы бойынша табады; заттарды салыстыру, жалпылау, жіктеу дағдыларын меңгерген, жалпылауды ұтымдарды қолданады;
- 2) заттық бейнелер: бейнелерді қарауда жоспар-алгоритмді өз бетімен ұстанды; күрделі жалғайларда және әртүрлі ракурста затты таныды, тану белгілерін айқындайды; күрделі кескіндегі заттың бейнесін талдайды, тұтасты заттық бейненің бөліктерінен құрастырады; затты және оның бейнесін салыстырады, ұжастық және айырмашылық белгілерін ажыратады.

Бағдарлама бөлімшесері	Күтілетін нәтиже	Жетістіктер	Уақыты
2.1 Заттар	0.2.1.3 Ұжастық және айырмашылық белгілері бойынша заттарды салыстыру	+	4.03 - 2.03
	0.2.1.4 Берілген белгі бойынша заттарды жалпылау және жіктеу	+	4.03
«Сюжеттік бейнелер»	1) сюжеттік картина: жоспарды өз бетімен ұстанып, картинаны қарайды; информативті белгілерді ажырату және ұғыну негізінде себепті-салдарлы озара байланыстарды құрады;	+	4.03 - 15.03
	2) сюжеттік картиналар сериясы: сюжеттік картиналар сериясында оқиғалардың бірізділігін орнатады, өзіндік пайымдаудың негіздейді.	+	18-10.03
3.2 Сюжеттік картиналар сериясы	3.1.1.1 – тыңдалған материал бойынша тірек сөздерді белгілеу, ашық және жабық сұрақтарға жауап беру.	+	1.04 - 5.04

Сипап-сезу және ұсақ моторика

Мақсаты – тактильді-козғалыс қабылдау негізінде қоршаған әлемнің объектілері және олармен әрекет етудің компетенаторлық тәсілдері туралы ұтымдарды қалыптастыру.

Міндеттері:

- 1) мақсатты бағытталған сипап-сезу арқылы қабылдау дағдыларын қалыптастыру;
- 2) заттарды тану және олармен әрекет ету барысында талдау, біріктіру, жалпылау, салыстыру, жіктеудің ойлау операцияларын дамыту;
- 3) практикалық іс-әрекетте сипап-сезу арқылы қабылдау білімдері, біліктері мен дағдыларымен әрекет ету білігін үйрету.

«Сипап-сезу және ұсақ моторика» коррекциялық сабақтарының мазмұны бөлікшелерден тұратын оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған және күтілетін нәтижелер түріндегі коррекциялық оқытудың мақсаттарын қамтиды. Әрбір бөлікшенің ішінде бірізді ұйымдастырылған коррекциялық оқыту мақсаттары, педагогтарға өз жұмысын жоспарлауға, балалардың жетістіктерін бағалауға және коррекциялық әсер етудің тиімділігін бағалауға мүмкіндік береді.

Бағдарлама бөлімшелері	Күтілетін нәтиже	Жетістіктер	Уақыты
1.1 Қолды сылау тәсілдері	0.1.1.1 сипалау, илеу, сылау, ұрғылау, соққылау, шымшылау тәсілдерімен қолды уқалауды орындау	+	8.04 - 12.04
	0.1.1.2 тығыздығы мен фактурасы әртүрлі доптар, валиктердің бетімен алақанды уқалауды орындау	+	15-19.04
	0.1.2.1 босансу мен қысымды кезектестіріп, серпімді материалдардан жасалған заттармен (екі қолмен басып- жаншу, бір қолмен қысу) жаттығу орындау	+	22-26.04

3 - параграф. Сипап-сезу және ұсақ моторика

Мақсаты – тактильді-қозғалыс қабылдау негізінде қоршаған әлемнің объектілері және олармен әрекет етудің компенсаторлық тәсілдері туралы ұғымдарды қалыптастыру.

Міндеттері:

- 1) мақсатты бағытталған сипап-сезу арқылы қабылдау дағдыларын қалыптастыру;
- 2) заттарды тану және олармен әрекет ету барысында талдау, біріктіру, жалпылау, салыстыру, жіктеудің ойлау операцияларын дамыту;
- 3) практикалық іс-әрекетте сипап-сезу арқылы қабылдау білімдері, біліктері мен дағдыларымен әрекет ету білігін үйрету.

«Сипап-сезу және ұсақ моторика» коррекциялық сабақтарының мазмұны бөлікшелерден тұратын оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған және күтілетін нәтижелер түріндегі коррекциялық оқытудың мақсаттарын қамтиды. Әрбір бөлікшенің ішінде бірізді ұйымдастырылған коррекциялық оқыту мақсаттары, педагогтарға өз жұмысын жоспарлауға, балалардың жетістіктерін бағалауға және коррекциялық әсер етудің тиімділігін бағалауға мүмкіндік береді.

Оқу бағдарламасының мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) объектілерді сипап-сезу арқылы зерттеуге қолдың дайындығы;
- 2) сипап-сезу арқылы зерттеу тәсілдері;
- 3) заттық-практикалық іс-әрекет;

4) тифлографика.

«Объектілерді сипап-сезу арқылы зерттеуге қолдың дайындығы» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) қолды сылау тәсілдері;
- 2) бұзылған ет тонусын қалыңға келтіру;
- 3) қолдың білезіктерінің қозғалысы;
- 4) затты ұстап тұру тәсілдері;
- 5) қолдың саусақтары мен білезіктерінің статистикалық координациясы;
- 6) қолдың саусақтарының қозғалысының динамикалық координациясы;
- 7) қолдың қимылдарының алмасын қосылуы.

379. «Сипап-сезу арқылы зерттеу тәсілдері» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) заттарды зерттеу тәсілдері;
- 2) пішінінің сенсорлы эталондары;
- 3) көлемнің сенсорлы эталондары;
- 4) заттардың сипап-сезуші белгілері мен қасиеттері.

380. «Заттық-практикалық іс-әрекет» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) құрастыру;
- 2) илеу;
- 3) аппликациялық илеу; 4) аппликация; 57
- 5) мозаикамен жұмыс;
- 6) таяқшалармен жұмыс;
- 7) ілгектермен жұмыс;
- 8) жігітермен, бау жігітермен жұмыс;
- 9) қағазбен жұмыс;
- 10) кітаппен жұмыс.

381. «Тифлографика» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) рельефті бейнелерді оқу;
- 2) рельефті-графикалық іс-әрекет.

382. Оқыту мақсаттарының жүйесі.

383. «Объектілерді сипап-сезу арқылы зерттеуге қолдың дайындығы» бөлімі келесі күтілетін нәтижелерді қарастырады:

- 1) қолды сылау тәсілдері: дөңтар, валниктерді, алуан түрлі тәсілдерді қолданып, қолдың саусақтары мен білезіктерімен укаладуды орындайды;
- 2) бұзылған ет тонусын қалыңға келтіру: серпінді заттарды қолмен қысуда босаңсу мен қысымды кезектестіре біледі;

- 3) кол білсіздіктерінің қимылдары: үлгі мен нұсқау бойынша заттармен имитациялық қимылдарды әртүрлі бағытта қолдың білсіздіктерімен орындайды;
 - 4) затты ұстап алу тәсілдері: әртүрлі пішіндегі және көлемдегі заттармен әрекет ету барысында алақанмен және саусақпен ұстап алудың ұтымды тәсілдерін қолданады;
 - 5) қолдың саусақтары мен білсіздіктерінің қимылдарын статикалық үйлестіру: статистикалық сынақтан өтеді, қолдың саусақтарының тіркесуі мен қимылысуының алуан түрлерін орындайды, қолдың саусақтары мен білсіздіктерінен фигураларды құрастырады;
 - 6) қолдың саусақтары мен білсіздіктерінің қимылдарын динамикалық үйлестіру: он және сол қолдың саусақтарының бір мезгілде олардың функцияларын шектеумен үйлестірілген қимылдарды орындау дағдылары бар;
 - 7) қолдың қимылдарының алмасып қосылуы: бір статикалық позадан басқа позаға отуді орындайды.
- «Заттық-практикалық іс-әрекет» бөлімі келесі күтілетін нәтижелерді қарастырады:**
- 1) құрастыру: конструктордың бөлшектерін бекітудің алуан түрлі тәсілдерін қолданып, заттарды құрастыра біледі; берілген шарттарға сәйкес конструктивті тапсырманы орындау үшін шешім табады;
 - 2) илеу: әртүрлі тәсілдер мен әдістерді қолдану арқылы заттарды илей алады; 60
 - 3) аппликациялық илеу: рельефті суреттің бөлшектерінің пішініне сәйкес бөлшектерді илеу дағдыларын меңгерген, рельефтің дайын бөлшектерін толтыра біледі;
 - 4) аппликация: үлгі және көрсету бойынша бірнеше бөліктерден заттардың аппликациясын құрастыра біледі;
 - 5) мозаикамен жұмыс: үлгі бойынша қарапайым өрнектер мен заттарды сала алады;
 - 6) тақшалармен жұмыс: тақшалардан геометриялық фигуралардың, заттардың контурларын, қарапайым өрнектерді құрастыра алады;
 - 7) ілгектермен жұмыс: ілгектің түрлерін біледі, ілгектердің алуан түрлерімен әрекет ету дағдыларын меңгерген;
 - 8) жіптермен, баулармен жұмыс: жіптерден байлау, тоқу дағдыларын меңгерген;
 - 9) қағазбен жұмыс: қағаздың бірқатар түрлері мен қасиеттерін біледі; қағазбен жұмыс істеудің тәсілдерін біледі, оларды бұйымдарды жасауда қолданады;
 - 10) кітаппен жұмыс: рельефті-нүктелі шрифті бар кітаптың беттерін қайта парақтау дағдылары бар, беттегі мәтіннің басы мен сонын табады.

Бағдарлама бөлімшелері		Күтілетін нәтиже	Жетістіктер	Уақыты
3.1 Құрастыру	0.3.1.1 конструктордың бөлшектерін бекіту тәсілдерін білу		+	19.04
	0.3.1.2 бөлшектерді бекіту тәсілдерін қолданып, жекеленген заттарды құрастыру және бөлшектеуді орындау		+	30.04
	0.3.1.3 объектілердің кеңістіктік сипаттамаларын ескеріп құрылым жасау (биіктігі, ені, ұзындығы)		+	2.05

	3.2 Илеу	+	3,05
3.3 Аппликациялық илеу	3.3.1 белгілі пішіндегі дайын бөлшектерді илеу, оларды рельефті суреттің сәйкес бөліктеріне жапсыру, олармен рельефті толтыру	+	6,05
	3.4 Аппликация		
	0.3.4.1 геометриялық фигуралардың негізінде бірнеше бөліктерден заттардың аппликациясын құрастыру	+	10,05
	3.5 Мозаикамен жұмыс	+	13,05

«Әлеумет» білім беру саласы

«Әлеумет» білім беру саласының базалық мазмұны әлеуметтік- тұрмыстық бағдар арнайы түзеу оқу қызметінде жүзеге асырылады.

Мақсаты - әлеуметтендірудің табысты болуын қамтамасыз ететін және мектепте оқыту жағдайында дербес іс-әрекеттің негізі болып саналатын әлеуметтік-адаптивті біліктер мен дағдыларды қалыптастыру және дамыту.

410. Міндеттері:

- 1) адамның тұрмыстық және әлеуметтік өмірінің салалары туралы ұғымдарын дамыту;
 - 2) қоғамдық өмірдің нормалары мен ережелері туралы ұғымдарды дамыту;
 - 3) коммуникативті іс-әрекеттің вербальды және вербальды емес құралдарын дамыту;
 - 4) практикалық іс-әрекетте әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау біліктері мен дағдыларын қолдану үшін жағдай жасау.
- «Әлеуметтік-тұрмыстық бағдар» коррекциялық сабақтарының мазмұны бөлікшелерден тұратын оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған және күтілетін нәтижелер түріндегі коррекциялық оқытудың мақсаттарын қамтиды. Әрбір бөлікшенің ішінде бірізді ұйымдастырылған коррекциялық оқыту мақсаттары, педагогтарға өз жұмысын жоспарлауға, балалардың жетістіктерін бағалауға және коррекциялық әсер студия тиімділігін бағалауға мүмкіндік береді.

Оқу бағдарламасының мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) бала және оның отбасы;
- 2) жеке гигиена;
- 3) заттық әлем;
- 4) мінез-құлық және қарым-қатынас мәдениеті;

5) адамның тұрғын үйі;

6) әлеуметтік-тұрмыстық сфера;

7) ересектердің еңбегі;

8) көпшегі мінез-құлық ережесі.

«Бала және оның отбасы» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) өзі туралы ұғымдар;

2) отбасы.

414. «Жеке гигиена» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жеке гигиена зағатары;

2) гигиеналық процестер.

«Зағаттық әлем» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тұрмыстық зағатар;

2) зағаттық-практикалық іс-әрекет.

«Мінез-құлық және қарым-қатынас мәдениеті» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) мінез-құлық мәдениеті;

2) қарым-қатынастың вербалды емес құралдары.

417. «Адамның тұрғын үйі» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тұрғын үй болмелері;

2) тұрғын үй болмелерінің гигиенасы.

«Әлеуметтік-тұрмыстық сфера» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды: 1) қоғамдық-тұрмыстық мекемелер;

2) қоғамдық орындағы мінез-құлық ережесі.

«Ересектердің еңбегі» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) кәсіптер;

2) үй еңбегі.

«Көпшегі мінез-құлық ережесі» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жағу жүргізілімдердің қоғамдық ережесі;

2) қолқ.

Оқыту мақсаттарының жүйесі. «Бала және оның отбасы» бөлімі келесі күтілетін нәтижелерді қарастырады:

1) өзі туралы ұғымдары: өз ағзасының бірқатар ерекшеліктерін біледі, өзінің сенсорлы мүмкіндіктерін түсінеді; сырт бейнесі мен мінезінің белгілері бар тұлға ретінде өзі туралы ұғымдары бар;

2) отбасы: тұрмыстық қатынастарды түсінеді, отбасы мүшелерінің есімдері мен әкесінің атын атайды; олардың отбасындағы міндеттерін біледі.

Қосымша бөлімшесі ОӘТ туралы түсініктері	Күтілетін нәтиже		Ақпарат	Уақыт
	1.1.1	1.1.2		
ОӘТ туралы түсініктері	1.1.1 ойын есепін, тегін, досын атын, жасын, жынысын, мекен-жайын білу	0.1.1.2 өз аты мен досының бірқатар ерекшеліктерін түсіну	+	10, 05
	0.1.1.3 ойын есепінде мүмкіндіктерін, шынайы және ықпал жетістіктерін түсіну	0.1.1.4 ойын есеп бейнесін, мінезін ерекшеліктерін білу	-	15, 05
	4.1.3.1 Сұхбаттаспай жатып, жай-күйін сөзге отырып, белгілі бір тақырып аясында сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу	4.3.2.1 – тірек сөздерді қолданып белгілі бір стильде мәтін (мақала, мінәзәме, сұхбат) жау.	+	40, 05
	4.3.2.1 – тірек сөздерді қолданып белгілі бір стильде мәтін (мақала, мінәзәме, сұхбат) жау.		-	41, 05

«Көшпелі мінез-құлық ережесі» бөлімі келесі күтілетін нәтижелерді қарастырады:

- 1) жау жүргішілердің қозғалыс ережесі: көшеден өту ережесін біледі; бірқатар жол белгілерінің маңызын түсінеді;
- 2) көлік: жолаушылар көлігінің алуан түрлерін біледі, оның адамдар өміріндегі маңызын түсінеді; көлік қозғалысының дыбыстық сигналдарына бағдарланады; қозғалыс қолжымын біледі.

Бағдарлама бөлімшелері		Күтілетін нәтиже		Жетістіктер	Уақыты
8.1 Жау жүргіншілердің қозғалыс ережесі	8.1 Жау жүргіншілердің қозғалыс ережесі	0.8.1.1 жүргіншілер белгі мен тротуарды ажырату		—	22,05
	8.1 Жау жүргіншілердің қозғалыс ережесі	0.8.1.2 көшеде қауіп көздері туралы ұғымдардың болуы		+	23,05
	8.1 Жау жүргіншілердің қозғалыс ережесі	0.8.1.3 көшеден өту ережесін білу		+	24,05